ĢENERĀLADVOKĀTA MANUELA KAMPOSA SANČESA BORDONAS [*MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA*]

SECINĀJUMI,

sniegti 2021. gada 20. maijā [1]

Lieta C-25/20

***ALPINE BAU GmbH*, Zalcburga – Ceļes [*Celje*] filiāle, maksātnespējas procedūrā,**
***NK*, galvenās maksātnespējas procedūras pret *ALPINE Bau GmbH* likvidators**
pret
ALPINE BAU GmbH

(*Višje sodišče v Ljubljani* (Ļubļanas apelācijas tiesa, Slovēnija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Maksātnespējas procedūras – Regulas (EK) Nr. 1346/2000 32. panta 2. punkta interpretācija – Norādes trūkums uz prasījumu iesniegšanas termiņu maksātnespējas procedūrā – Galvenās maksātnespējas procedūras likvidatora veikta prasījumu iesniegšana sekundārajā maksātnespējas procedūrā – Valsts tiesībās paredzētais termiņš prasījumu iesniegšanai

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Regulas (EK) Nr. 1346/2000 [2], kas ir piemērojama šajā lietā *ratione temporis*, ņemot vērā galvenās maksātnespējas procedūras uzsākšanas datumu [3], 32. panta 2. punkta interpretāciju.

2. *Višje sodišče v Ljubljani* (Ļubļanas apelācijas tiesa, Slovēnija) jautā Tiesai, vai uz galvenās maksātnespējas procedūras, kas notiek Austrijā, likvidatoru, kurš sekundārajā maksātnespējas procedūrā, kas notiek Slovēnijā pret to pašu parādnieku, mēģina iesniegt prasījumus, kurus viņš jau iesniedza pirmajā procedūrā, attiecas Slovēnijas tiesību aktos noteiktie termiņi (un to neievērošanas sekas).

3. Tiesa vairākkārt ir lēmusi par pārrobežu maksātnespēju [4], bet, ja vien nekļūdos, vēl nav lēmusi par Regulas Nr. 1346/2000 32. pantu, kura īstenošanā parādās daudzi sarežģījumi [5].

1 Oriģinālvaloda – spāņu.

2 Padomes Regula (2000. gada 29. maijs) par maksātnespējas procedūrām (OV 2000, L 160, 1. lpp.). Tā bija spēkā no 2002. gada 31. maija līdz brīdim, kad tā tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2015/848 (2015. gada 20. maijs) par maksātnespējas procedūrām (OV 2015, L 141, 19. lpp.).

3 Regulas 2015/848 91. pants.

4 Par Regulas Nr. 1346/2000 4. panta 2. punkta h) apakšpunktu, kam ir nozīme izskatāmajā lietā, skat. spriedumus, 2016. gada 9. novembris, *ENEFI* (C-212/15, EU:C:2016:841; turpmāk tekstā – "spriedums *ENEFI*"); un 2019. gada 18. septembris, *Riel* (C-47/18, EU:C:2019:754).

5 Autori ir vienisprātis, ka 32. panta 2. punkts tā sarežģītības dēļ netiek piemērots *de facto*, kā rezultātā to negrozīja Regulā 2015/848. Skat. Koller, C., un Slonina, M., "Information for creditors and lodging of claims", no: Hess, B., un Oberhammer, P., *European Insolvency Law (Heidelberg-Luxembourg-Vienna Report)*, C. H. Beck, Hart, Nomos, 2014, 945. un nākamie punkti, it īpaši 951. punkts; kā arī Maesch, S. C., un Knof, B., "Art. 45", no: Brinkmann, M., *European Insolvency Regulation*, C. H. Beck, Hart, Nomos, 2019, 18. punkts.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības. Regula Nr. 1346/2000

4. Saskaņā ar 21. apsvērumu:

"Katram kreditoram, kura pastāvīgā dzīvesvieta, domicils vai juridiskā adrese ir Kopienā, jābūt tiesībām iesniegt prasījumus katrā maksātnespējas procedūrā, ko izskata Kopienā attiecībā uz parādnieka aktīviem [..]".

5. Saskaņā ar 23. apsvērumu:

"Attiecībā uz šajā regulā ietvertajiem jautājumiem jānosaka vienoti tiesību normu kolīziju noteikumi, kas to piemērošanas jomā aizstāj valstu starptautisko privāttiesību noteikumus. Ja nav norādīts citādi, jāpiemēro tās dalībvalsts tiesību akti, kura sāk procedūru (*lex concursus*). Šim tiesību normu kolīziju noteikumam jābūt spēkā gan galvenajā procedūrā, gan vietējās procedūrās; *lex concursus* nosaka maksātnespējas procedūras sekas, gan procesuālās, gan materiālās, attiecībā uz iesaistītajām personām un tiesiskajām attiecībām. Tas regulē visus maksātnespējas procedūras sākšanas, izpildes un noslēgšanas nosacījumus".

6. 4. pantā ("Piemērojamie tiesību akti") ir norādīts:

"2. Procedūras sākšanas valsts tiesību akti paredz nosacījumus šādu procedūru sākšanai, to izpildei un izbeigšanai. Cita starpā tie nosaka:

[..]

h) noteikumus, kas regulē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu;

[..]."

7. Saskaņā ar 28. pantu ("Piemērojamie tiesību akti"):

"Ja šajā regulā nav noteikts citādi, sekundārai procedūrai piemēro tās dalībvalsts tiesību aktus, kuras teritorijā sāk sekundāro procedūru."

8. 32. pantā ("Kreditora tiesību izmantošana") ir norādīts:

"1. Kreditori var iesniegt prasījumus galvenajā procedūrā un sekundārajās procedūrās.

2. Galvenās procedūras un sekundārās procedūras likvidatori iesniedz citās procedūrās tos prasījumus, kas jau ir iesniegti procedūrā, kurā viņi ir iecelti, ar nosacījumu, ka tas ir lietderīgi kreditoriem pēdējās minētās procedūrās, un uz ko attiecas kreditoru tiesības, iebilst vai atsaukt prasības pieteikumu, ja tā paredz piemērojamie tiesību akti.

3. Galvenās vai sekundārās procedūras likvidators ir pilnvarots piedalīties citās procedūrās ar tādu pašu pamatojumu kā kreditors, cita starpā, apmeklējot kreditoru sanāksmes."

B. Valsts tiesības

1. Austrijas tiesības. Insolvenzordnung[6]

9. Saskaņā ar 107. panta 1. punktu attiecībā uz prasījumiem, kas iesniegti pēc prasījumu iesniegšanas termiņa beigām un nav skatīti vispārējā tiesas sēdē, kurā pārbauda saistības, tiek rīkota īpaša tiesas sēde parādu esamības pārbaudei. Šiem prasījumiem piemēro 105. panta 1. punktu. Prasījumi, kas iesniegti mazāk nekā 14 dienas pirms tiesas sēdes, kurā pārbauda galīgās saistības, netiek ņemti vērā.

2. Slovēnijas tiesības. Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju[7]

10. Saskaņā ar tā 59. panta 2. punktu maksātnespējas procedūras ietvaros kreditoram ir jāiesniedz savs prasījums pret maksātnespējīgo parādnieku triju mēnešu laikā pēc paziņojuma par šīs procedūras sākšanu publicēšanas dienas, izņemot gadījumus, kad šā panta 3. un 4. punktā ir noteikts citādi[8].

11. Saskaņā ar 298. panta 1. punktu, ja prasījumu garantē prioritāras tiesības, kreditoram bankrota procedūrā termiņā, kas noteikts prasījumu iesniegšanai, ir jāiesniedz arī prioritārās tiesības, ja vien 281. panta 1. punktā[9] vai 282. panta 2. punktā nav noteikts citādi[10].

12. 296. panta 5. punktā ir noteikts, ka, ja kreditors neiesniedz savu prasījumu pret maksātnespējīgo parādnieku paredzētājā termiņā, viņa prasījums tiek dzēsts, un tiesa noraida viņa novēloti iesniegto prasījumu.

13. Saskaņā ar 298. panta 5. punktu, ja kreditors neievēro prioritāro tiesību iesniegšanas termiņu, šīs tiesības tiek dzēstas.

II. Fakti, tiesvedība un prejudiciālais jautājums

14. Ar 2013. gada 19. jūnija lēmumu *Handelsgericht Wien* (Vīnes komerctiesa, Austrija) sāka sabiedrības *ALPINE Bau GmbH* maksātnespējas procedūru.

15. Sākotnēji tā tika sākta kā pārstrukturēšanas procedūra, bet 2013. gada 4. jūlijā tā tika pārveidota par bankrota procedūru.

16. No *Handelsgericht Wien* (Vīnes komerctiesa) 2013. gada 5. jūlija lēmuma izriet, ka *ALPINE Bau GmbH* maksātnespējas procedūra ir "galvenā maksātnespējas procedūra" Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 1. punkta izpratnē.

6 Austrijas likums par maksātnespēju.

7 Likums par finanšu darījumiem, maksātnespējas procedūrām un piespiedu likvidāciju (turpmāk tekstā – "ZFPPIPP") (Uradni list RS Nr. 126/2007 un turpmākie grozījumi).

8 Šie divi punkti attiecas uz prasījumiem, kuri rodas uz apstrīdamu vai apstrīdētu juridisku aktu pamata.

9 Šis punkts attiecas uz prioritārām tiesībām, kas tiek iegūtas izpildprocedūrā, kuras norisi bankrota procedūras sākšana neietekmē.

10 Šajā punktā ir reglamentētas prioritārās tiesības, kas īstenojamas ārpustiesas ceļā.

17. 2013. gada 6. augustā galvenās maksātnespējas procedūras likvidators [11] cēla *Okrožno sodišče v Celju* (Ceļes apgabaltiesa, Slovēnija) prasību sākt sekundāru maksātnespējas procedūru pret *ALPINE BAU GmbH*, Zalcburga – Ceļes filiāle.

18. Ar 2013. gada 9. augusta lēmumu *Okrožno sodišče v Celju* (Ceļes apgabaltiesa):

– sāka sekundāro procedūru pret šo filiāli;

– informēja kreditorus un likvidatorus, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 32. pantu tiem ir tiesības iesniegt savus prasījumus galvenajā procedūrā un jebkurā sekundārajā procedūrā. Tas tika norādīts paziņojuma, kuru publicēja *Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve* (Slovēnijas Republikas Publisko juridisko reģistru un saistīto pakalpojumu aģentūra) tīmekļvietnē šajā pašā datumā.

19. Saskaņā ar paziņojumu prasījumu (gan prioritāru, gan neprioritāru) iesniegšana sekundārajā procedūrā ir īstenojama triju mēnešu laikā no paziņojuma publicēšanas. Tika atgādināts arī, ka tad, ja minētajā termiņā prasījumi un prioritārās tiesības netiks iesniegti, tie tiks dzēsti attiecībā pret maksātnespējīgo parādnieci šajā sekundārajā bankrota procedūrā un tiesa noraidīs novēloto pieteikumu *ZFPPIPP* 296. panta 5. punkta vai 298. panta 5. punkta izpratnē.

20. 2018. gada 30. janvārī *NK* iesniedza prasības pieteikumu (Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punkta izpratnē) sekundārajā maksātnespējas procedūrā. Viņš lūdza *Okrožno sodišče v Celju* (Ceļes apgabaltiesa) apmierināt šo pieteikumu un iekļaut to ikvienā turpmākajā summu sadalē kreditoriem sekundārās maksātnespējas procedūras ietvaros.

21. Ar 2019. gada 5. jūlija lēmumu *Okrožno sodišče v Celju* (Ceļes apgabaltiesa) noraidīja pieteikumu kā iesniegtu novēloti saskaņā ar *ZFPPIPP* 296. panta 5. punktu.

22. *NK* pārsūdzēja šo lēmumu *Višje sodišče v Ljubljani* (Ļubļanas apelācijas tiesa), kas uzdod Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumos, kad galvenās maksātnespējas procedūras likvidators ir iesniedzis prasījumu pieteikumus kādā sekundārā procedūrā, attiecībā uz kreditoru prasījumu iesniegšanas termiņiem un novēlotas iesniegšanas sekām tiek piemērotas tās valsts tiesību aktos paredzētās tiesību normas, kurā notiek sekundārā procedūra?"

III. Tiesvedība

23. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika saņemts Tiesā 2020. gada 20. janvārī.

24. Apsvērumus ir iesniegušas *ALPINE BAU GmbH*, *NK*, Polijas Republikas un Slovēnijas Republikas valdības, kā arī Komisija. Tiesas sēdes rīkošana netika atzīta par vajadzīgu.

[11] Turpmāk tekstā – "*NK*".

IV. Analīze

A. Ievada precizējumi

25. Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punktā ir noteikts, ka jebkurš likvidators, gan galvenās, gan sekundārās procedūras, ir tiesīgs (attiecīgā gadījumā tam ir pienākums)[12] *iesniegt*[13] citās maksātnespējas procedūrās, kuras ir sāktas pret to pašu parādnieku, prasījumus, kas jau ir iesniegti procedūrā, kurā viņi ir iecelti.

26. Regula Nr. 1346/2000 tieši nenosaka, kurā brīdī izmantot minēto iespēju. Tādēļ iesniedzējtiesa jautā, vai uz galvenās maksātnespējas procedūras likvidatoru ir attiecināmi termiņi (un novēlotas iesniegšanas sekas), kas ir noteiktas tās valsts tiesību aktos, kurā ir sākta sekundārā procedūra.

27. Lietas dalībnieki, izņemot *NK*, uzskata, ka prasījumu iesniegšanas termiņu un novēlotas iesniegšanas seku regulējumu nosaka saskaņā ar katras procedūras *lex concursus*.

28. Tomēr *NK* uzskata, ka prasījumu pārbaudei un atzīšanai galvenajā procedūrā ir jānotiek pirms to iesniegšanas jebkurā citā procedūrā. Viņš netieši apgalvo, ka šie iesniegšanas termiņi tiek noteikti saskaņā ar pirmās procedūras *lex concursus*.

29. Attiecībā uz tiesību aktiem, kas regulē prasījumu iesniegšanas termiņus sekundārajās procedūrās, mans viedoklis sakrīt ar vairākuma pausto. Turklāt nepiekrītu *NK* viedoklim attiecībā uz prasījumu pārbaudi un atzīšanu pirms to iesniegšanas sekundārajā procedūrā.

30. Vispirms man jāpievēršas pārrobežu maksātnespējas Eiropas sistēmas dažiem aspektiem, jo tas palīdzēs labāk saprast, par ko ir šaubas lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu.

B. Pārrobežu maksātnespēja

1. Tiesiskais regulējums[14]

31. Pirmie priekšlikumi par pārrobežu maksātnespējas regulējumu (šībrīža) Eiropas Savienībai parādījās pagājušā gadsimta 60. gados. Jau tad valdīja pārliecība, ka tikai kopīgs regulējums varētu novērst bankrotējušā parādnieka vai tā kreditoru izvairīgu rīcību un nodrošinātu grūtībās nonākuša uzņēmuma, kura īpašums atrodas dažādās dalībvalstīs, efektīvu pārvaldību.

[12] Šo secinājumu 68. un nākamie punkti.

[13] Dažādās valodu versijās izmantotie vārdi ietver nianses, kas veido šo jēdzienu. Likvidatora darbība ir *presentar su crédito* [iesniegt prasījumus] (spāņu valodas versija), *produire sa créance* (franču valodas versija), *lodge his claim* (angļu valodas versija), *insinuare il propio credito* (itāļu valodas versija), *reclamar o respectivo crédito* (portugāļu valodas versija) un *seine Forderung anmelden* (vācu valodas versija). Ar šo darbību prasījumi tiek uzskatīti par iesniegtiem, pieprasītiem, paziņotiem, pieteiktiem vai reģistrētiem, kas ir termini, ko varētu izmantot bez izšķirības. Tomēr es vispārēji pieņemšu vārdu savienojumu "iesniegtie prasījumi".

[14] Neietveru apdrošināšanas sabiedrību, kredītiestāžu, ieguldījumu brokeru sabiedrību, kuras sniedz pakalpojumus, kas saistīti ar trešo personu līdzekļu vai vērtspapīru turēšanu, un kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu, kuriem nav piemērojama Regula Nr. 1346/2000 (Regulas 2015/848 1. panta 2. punkts), maksātnespējas regulējumu.

32. Pēc vairākiem neveiksmīgiem mēģinājumiem 1995. gada 23. novembrī parakstīšanai tika atvērta Konvencija par maksātnespējas procedūrām (turpmāk tekstā – "Konvencija")[15], kas nestājās spēkā. Tai bija pievienots valstu sagatavots un apspriests ziņojums[16]. Lai gan šis dokuments nekad netika oficiāli pieņemts, to izmanto kā vadlīnijas pēc konvencijas pieņemtu aktu interpretācijai, ja tiek atkārtots tās saturs[17].

33. Regula Nr. 1346/2000 tika izstrādāta, balstoties uz konvenciju. Konkrētāk, tās 32. pantā ir pārņemts tās regulējums.

34. 2012. gadā, ņemot vērā Regulas Nr. 1346/2000 46. pantu, Komisija izstrādāja ziņojumu par tās piemērošanu. Tam tika pievienots priekšlikums par reformu[18], kā rezultātā tika pieņemta Regula 2015/848, kura ir vispārpiemērojama no 2017. gada 26. jūnija procedūrām, kas ir uzsāktas šajā dienā vai turpmāk.

35. 2015. gada dokumentā ir saglabāta iepriekšējās regulas būtība, ieviešot, ciktāl tas attiecas uz šo lietu, uzlabojumus attiecībā uz paralēlu maksātnespējas procedūru sasaisti, informāciju kreditoriem un to prasījumu iesniegšanu dalībvalstī, kas nav tā domicila, uzturēšanās vai juridiskās adreses valsts[19].

36. Konkrētāk, norma, par kuras interpretāciju ir šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir palikusi negrozīta kā tagadējās Regulas 2015/848 45. pants.

2. Regulas Nr. 1346/2000 modelis

37. Regulā Nr. 1346/2000 ir ietvertas normas par starptautisko tiesu piekritību, piemērojamiem tiesību aktiem, lēmumu atzīšanu un izpildi un procedūru koordināciju. Kopumā tā veido sistēmu saskaņā ar "mazināta" jeb "mīkstināta universālisma" modeli"[20].

[15] Padomes dokuments CONV/INSOL/X1.

[16] Ziņojums ir pazīstams ar tā autoru uzvārdiem *M. Virgós* un *E. Schmit*. Tas ir pieņemts 1996. gada 8. jūlijā, un tā atsauce ir Padomes dokuments Nr. 6500/1/96 REV1 DRS (CFC).

[17] Skat. tostarp atsauces uz ziņojumu šādu ģenerāladvokātu secinājumos: F. Dž. Džeikobss [*F. J. Jacobs*] lietā *Eurofood IFSC* (C-341/04, EU:C:2005:579), 2., 95., 103., 131., 141., 143. un 150. punkts; D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*] lietā *Seagon* (C-339/07, EU:C:2008:575), 30. un nākamie punkti; M. Špunars [*M. Szpunar*] lietā *Lutz* (C-557/13, EU:C:2014:2404), 48., 58. un 60. punkts; M. Bobeks [*M. Bobek*] lietā *ENEFI* (C-212/15, EU:C:2016:427), 70. punkts, un Ī. Bots [*Y. Bot*] lietā *Riel* (C-47/18, EU:C:2019:292), 52. un 55. punkts.

[18] Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām, COM/2012/0744 *final*.

[19] Citi jauninājumi neattiecas uz šajā lietā strīdīgajiem jautājumiem: tie attiecas uz "pirms maksātnespējas" un "jauktu" procedūru iekļaušanu, ko vairākas dalībvalstis bija ieviesušas pēc Regulas Nr. 1346/2000 pieņemšanas; uz procedūru reģistru un reģistru savstarpēju savienojamību; un uz uzņēmumu grupu pārrobežu maksātnespējas regulējumu.

[20] Tajā ir ņemti elementi no *teritoriālā* modeļa, kas sadala maksātnespējas jautājumu tik daudzās procedūrās, cik ir valstu, kurās parādniekiem ir īpašumi, atdalot arī katras no tām aktīvus un pasīvus; un elementi no *universālā* modeļa, kas savā galējākajā veidolā paredz vienu procedūru visiem aktīviem, kā arī vienu tiesisko regulējumu, kurš ir attiecināms uz visiem maksātnespējīgā parādnieka aktīviem neatkarīgi no to atrašanās vietas.

a) vairākas procedūras (galvenā un sekundārās)

38. Pieņemtajā modelī ir atzīts, ka vienota maksātnespējas procedūra ar vispārēju darbības jomu var būt nepraktiska. Tādēļ tajā ir pieļauts, ka kopā ar galveno procedūru vienlaikus pastāv citas "teritoriālas" procedūras (neatkarīgas, ja tās sāktas pirms galvenās procedūras; un sekundāras, ja tās sāktas pēc galvenās procedūras sākšanas), kuras attiecas uz aktīviem, kas atrodas procedūras sākšanas valstī [21].

39. Galveno procedūru sāk "tās dalībvalsts tiesas, kuras teritorijā atrodas parādnieka galveno interešu centrs" [22]. Tā ir vispārēji attiecināma uz pasīviem un aktīviem. Procedūras sākšanai citā dalībvalstī ir nepieciešams, lai parādniekam pieder uzņēmums šajā valstī. Aktīvus veido tikai parādnieka īpašums šajā teritorijā [23].

40. Teritoriālajās un sekundārajās procedūrās ar pasīviem saprot visus parādnieka kreditorus. Jebkuram kreditoram neatkarīgi no tā, kur atrodas tā domicils, pastāvīgā dzīvesvieta vai juridiskā adrese Savienībā [24], ir tiesības "iesniegt prasījumus [..] attiecībā uz parādnieka aktīviem" katrā maksātnespējas procedūrā, kas ir uzsākta dalībvalstīs, kurām ir saistoša Regula Nr. 1346/2000 [25].

41. Vairāku maksātnespējas procedūru vienlaicīga izskatīšana attiecībā uz to pašu parādnieku rada nepieciešamību tās koordinēt. Regulā Nr. 1346/2000 šajā nolūkā ir paredzētas materiālās normas, kā norma par līdzekļu sadalīšanu [26], un normas par sadarbību starp likvidatoriem, tostarp, apmainoties ar pietiekamu daudzumu informācijas [27].

42. Ar tādu pašu mērķi (nodrošināt vienlaicīgi veikto procedūru koordinēšanu) likumdevējs atzīst parādnieka galveno interešu centra valstī uzsāktās procedūras noteicošo lomu. Šī atzīšana izpaužas iespējā galvenās procedūras likvidatoram iesaistīties arī sekundārajās procedūrās noteiktos nolūkos (kā pārstrukturēšanas plāna ierosināšana vai pieteikuma iesniegšana par aktīvu realizācijas sekundārajā maksātnespējas procedūrā apturēšanu) [28].

b) piemērojamie tiesību akti

43. Ar Regulu Nr. 1346/2000 netiek ieviestas *Eiropas maksātnespējas tiesības*, bet gan vienotas kolīziju normas, kas nosaka valsts tiesību aktus, kuri reglamentē katru procedūru, kā arī to sekas.

44. Papildus kolīziju normām tā ietver tieši piemērojamas materiālās un procesuālās normas, kas aizstāj dalībvalstu tiesību aktus [29].

21 Skat. Regulas Nr. 1346/2000 11. apsvērumu. Iemesli sākt sekundāro procedūru ir atkarīgi no tā, kas ir pieteicējs; šajā lietā tas attiecās uz galvenās procedūras likvidatoru (*NK*).

22 Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 1. punkts.

23 Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 2. punkts.

24 Diskusijai par to, vai tā attiecas arī uz kreditoriem ar domicilu trešās valstīs, nav nozīmes šajā lietā.

25 21. apsvērums un 32. panta 1. punkts un 39. pants.

26 21. apsvērums un 20. panta 2. punkts.

27 20. apsvērums un 31. pants.

28 20. apsvērums un 31., 33., 34. vai 37. pants.

29 Dažas no šīm normām attiecas uz prasījumu iesniegšanu, ko veic ārvalstu kreditori, un tādējādi tām ir nozīme šajā lietā. Nevienā no normām tomēr nav risināts jautājums par termiņiem.

45. Ja vien pašā Regulā Nr. 1346/2000 nav noteikts citādi, procedūras sākšanas valsts tiesību akti (*lex concursus*) tiek piemēroti visās procedūrās, vai tā būtu galvenā, teritoriālā, vai sekundārā [30].

46. *Lex concursus* izvēle, kas ir ierasta tiesību aktos, kuri regulē pārrobežu maksātnespēju, tiek pamatota ar trim argumentiem [31]:

– risinājumu vienotība, kas ir nepieciešama, lai veiksmīgi pabeigtu kolektīvu procedūru, kāda ir maksātnespējas procedūra, un lai nodrošinātu iesaistītajām personām noteiktību par to pienākumiem un tiesībām.

– nodrošināt procedūras pārvaldību, panākot, ka *forum* un *ius* sakrīt. Tā arī tiek novērstas izmaksas, kas ir saistītas ar pierādīšanu un ārvalstu tiesību aktu piemērošanu.

– nodrošināt, ka uz visiem viena parādnieka kreditoriem atbilstoši to statusam procedūrā attiecas tie paši tiesību akti katras procedūras ietvaros.

47. Tādējādi *lex concursus* ir jāreglamentē maksātnespējas procedūras sākšana, norise un izbeigšana to materiālajos un procesuālajos aspektos.

48. Saskaņā ar šo kritēriju ar neizsmeļošu sarakstu [32] Regulas Nr. 1346/2000 4. pants nodod procedūras sākšanas valsts tiesību aktu regulējumam tostarp noteiktus elementus. Šādi elementi ar izņēmumiem, kas ir paredzēti minētajā regulā [33], ir "noteikum[i], kas regulē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu" [34].

c) tiesību akti, kas reglamentē prasījumu iesniegšanu

49. No iepriekš minētā attiecībā uz kreditoriem (tie noteikti ir kreditori, kas atrodas Eiropas Savienībā) izriet trīs sekas pārrobežu maksātnespējas gadījumos:

– to tiesības iesniegt prasījumus jebkurā procedūrā, galvenajā vai sekundārajā (vai attiecīgā gadījumā teritoriālajā), kas ir uzsākta pret to pašu parādnieku dalībvalstī, kurai ir saistoša Regula Nr. 1346/2000.

– kreditoram ir jāīsteno šīs tiesības saskaņā ar tiesību aktiem, kas ir piemērojami procedūrā, kurā tas izvēlas iesniegt prasījumu.

– prasījuma atzīšana vienā procedūrā automātiski nenozīmē, ka tas tiks atzīts citā procedūrā. Prasījumu pārbaude un atzīšana ir atkarīga no tiesību aktiem, kas ir piemērojami katrā no procedūrām [35].

[30] 4. pants galvenajai procedūrai un 28. pants sekundārajām procedūrām. Kolīziju normas, ar ko atkāpjas *lex concursus*, ir atrodamas 5.–15. pantā, kas, neraugoties uz to sistēmisko novietojumu, attiecas arī uz sekundārās procedūras *lex concursus*.

[31] Virgós Soriano, M., un Garcimartín Alférez, F. J., *Comentario al Reglamento Europeo de Insolvencia*. Thomson-Civitas, 2003, 118. punkts.

[32] Spriedums *ENEFI*, 21. punkts.

[33] 32. panta 1. un 2. punkts, kas nosaka tieši piemērojamas normas par prasījumu iesniegšanu, ir viens no tiem.

[34] 4. panta 2. punkta h) apakšpunkts. Tāda pati piemērošanas joma ir 28. pantam, kas attiecas, kā es norādīju, uz sekundārajām maksātnespējas procedūrām piemērojamajiem tiesību aktiem.

[35] Spriedums, 2019. gada 18. septembris, *Riel* (C-47/18, EU:C:2019:754), 53. punkts: "Noteikumi par prasījumu pārbaudi un atzīšanu [..] tiek noteikti tās dalībvalsts tiesību aktos, kuras teritorijā tiek uzsākta maksātnespējas procedūra". Nosacījumiem un personām, kas var iesniegt iebildumus, visās tiesību sistēmās nav jābūt vienādiem.

50. Apzinoties grūtības, kas ir saistītas ar prasījumu iesniegšanu procedūrās, kas ir uzsāktas ārvalstīs, likumdevējs iekļāva Regulā Nr. 1346/2000 dažas īpašas normas:

– saskaņā ar 32. panta 2. punktu, nav nepieciešams, lai prasījumus iesniegtu paši kreditori: viņu vietā to var izdarīt likvidators, kas ir iecelts procedūrā, saistībā ar tajā jau iesniegtajiem prasījumiem [36].

– saskaņā ar 40. pantu tam ir pienākums informēt visus zināmos kreditorus, kuru domicils, pastāvīgā dzīvesvieta vai juridiskā adrese ir valstī, kas nav valsts, kurā ir sākta procedūra. Informēšanai ar individuālu paziņojumu ir paredzēts minimālais saturs, kas ietver prasījumu iesniegšanas termiņus un sekas par to neievērošanu [37].

51. Ar Regulu Nr. 1346/2000 nav ieviesti vienoti termiņi prasījumu iesniegšanai. Šādu termiņu nav ne attiecībā uz kādu procedūru, ne attiecībā uz kādu konkrētu lietas dalībnieku [38].

52. Katras procedūras *lex concursus* piemērošanas jomā dalībvalstis var vienā vai otrā veidā reglamentēt termiņus, ja tiek ievēroti efektivitātes un līdzvērtības principi [39].

C. Termiņš, kurā likvidatoram ir jāiesniedz prasījumi

53. Aplūkošu Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punkta interpretāciju, izklāstot iemeslus, kuru dēļ, manuprāt, galvenās procedūras likvidatoram ir jāievēro termiņi, kas ir paredzēti sekundārās procedūras uzsākšanas valsts tiesību aktos, ja tas vēlas tajā iesniegt prasījumus, kuri jau ir iesniegti galvenajā procedūrā.

54. Šajā nolūkā es izmantošu parastos interpretācijas kritērijus, proti, gramatisko, vēsturisko, teleoloģisko un sistēmisko kritēriju.

1. Gramatiskais kritērijs

55. Tā kā ir atļautas vairākas maksātnespējas procedūras pret to pašu parādnieku, Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punktā ir noteikts, ka "galvenās procedūras un sekundārās procedūras likvidatori iesniedz citās procedūrās tos prasījumus, kas jau ir iesniegti procedūrā, kurā viņi ir iecelti [..]".

[36] *Virgos-Schmit* ziņojums, 236. punkts. Ziņojumā ir minēts arī mērķis palielināt likvidatoru ietekmi pārējās uzsāktajās procedūrās pret to pašu parādnieku. Šī apgalvojuma patiesums ir atkarīgs no 32. panta 3. punkta interpretācijas, par kuru ir šaubas: skat. Maesch, S. un C., Knof, B., minēts iepriekš, 21. un 22. punkts. Konkrētāk, viens no pretrunīgiem jautājumiem ir tas, vai likvidatora piedalīšanās tiesības saskaņā ar šo pantu ir atkarīgas no tā, vai tas ir iesniedzis sevis pārstāvēto kreditoru prasījumus: Wessels, B., *International Insolvency Law (Part II – European Insolvency Law*), Wolters Kluwer, 2017, 10866. un 10868. punkts.

[37] Citām normām šajā jautājumā, piemēram, attiecībā uz prasījuma iesnieguma saturu (41. pants) vai paziņojuma valodām (42. pants), nav nozīmes šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu.

[38] Šis bija viens no jautājumiem, kas tika uzskatīts par problemātisku Komisijas ziņojumā par Regulas Nr. 1346/2000 piemērošanu, ko es minēju iepriekš. Skat. tagadējās Regulas 2015/848 55. panta 6. punktu.

[39] Par šo principu piemērošanu attiecībā uz Regulu Nr. 1346/2000 skat. spriedumu, 2015. gada 15. oktobris, *Nike European Operations Netherlands* (C-310/14, EU:C:2015:690), 28. punkts.

56. Nekas tiesību aktā nenorāda uz to, ka prasījumi būtu jāiesniedz vienā vai otrā brīdī. Tādēļ ir jāpiemēro vispārējais regulējums, proti, regulējums, kas izriet no pamata kolīziju normas (Regulas Nr. 1346/2000 4. un 28. pants), kas nosaka, kā jau minēju, katras procedūras sākšanas valsts *lex concursus*[40].

57. It īpaši no 4. panta 2. punkta h) apakšpunkta izriet, ka procedūras sākšanas valsts tiesību akti nosaka prasījumu iesniegšanas, pārbaudes un atzīšanas regulējumu, kas ietver termiņus prasījumu iesniegšanai. Šī jautājuma procesuālās kvalificēšanas rezultātā tiktu piemēroti arī tās tiesas, kas izskata procedūru, valsts tiesību akti, tostarp, ja nepastāvētu skaidrs regulējums[41].

58. Spriedums *ENEFI* apstiprina šo interpretāciju. Tajā tiek arī atzīts, ka *lex concursus* piemēro noteikumu attiecībā uz prasījumu iesniegšanu un tostarp šajā ziņā paredzēto termiņu neievērošanas sekām[42].

2. Vēsturiskais un teleoloģiskais kritērijs

59. Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punkts atkārto (neveiksmīgās) konvencijas attiecīgo normu. No abu dokumentu turpinātības izriet, ka prasījumu iesniegšanai, ko veic likvidators, abos tiesību aktos ir vienāds uzdevums un vienāds mērķis. Šīm iesniegšanas prasībām tādējādi arī ir jābūt vienādām.

60. Konvencijas 32. pants tika ieviests atbilstoši mazinātajam universālisma modelim, kurā ir iespējamas vairākas maksātnespējas procedūras pret to pašu parādnieku. Šī panta 1. punktā kā izņēmums noteikumam, ar kuru uz prasījumu iesniegšanu ir attiecināms *lex concursus*, bija noteiktas katra kreditora tiesības iesniegt savus prasījumus sevis izvēlētā procedūrā[43] vai pat vairākās procedūrās[44].

61. Lai sekmētu šo tiesību īstenošanu[45], tika izveidots mehānisms, kas uztic katras procedūras likvidatoram sniegt *pakalpojumu*[46] sevis pārstāvētajiem kreditoriem: likvidators paziņo šos prasījumus citās sāktajās procedūrās[47], atstājot katram kreditoram tiesības iebilst.

[40] Šo secinājumu 45. un nākamie punkti.

[41] Par šo noteikumu Regulā 2015/848 Piekenbrok, A., "Art. 7", no: Brinkmann, M., minēts iepriekš, 69. punkts. Tās 55. panta 6. punkts tieši nosaka procedūras uzsākšanas dalībvalsts *lex concursus* attiecināšanu uz kreditoru prasījumu iesniegšanas termiņiem.

[42] Spriedums *ENEFI*, 18. punkts: "[..] *lex fori concursus* noteikumu attiecībā uz prasījumu izvirzīšanu un tostarp šajā ziņā paredzēto termiņu neievērošanas sekas arī ir jāizvērtē, pamatojoties uz minētajiem *lex fori concursus*".

[43] Ir skaidrs, ka prasījuma iesniegšana pati par sevi nav mērķis, bet gan solis, lai kreditori varētu īstenot to tiesības (kā bankrotējušā parādnieka kreditoru) un piedalīties realizēto aktīvu sadalē.

[44] *Virgos-Shmit* ziņojums, 235. punkts. Konvencijas 39. pants (kas ir pārņemts Regulā Nr. 1346/2000) atkārto šīs tiesības attiecībā uz kreditoriem, kuru domicils, pastāvīgā dzīvesvieta vai juridiskā adrese atrodas dalībvalstī, kas nav valsts, kurā ir sākta procedūra.

[45] It īpaši "mazajiem kreditoriem", kuru prasījumi var tikt reģistrēti vairāk nekā vienā procedūrā bez pārmērīgām izmaksām. *Virgos-Shmit* ziņojums, 36. punkta 2. punkts.

[46] Ideja par "pakalpojumu" rodama Kemper, J., "Art. 32", no: Kübler, B. M., Prütting, H. un Bork, R., *Kommentar zur Insolvenzordnung*, C. H. Beck, 2015, 4. punkts; saistībā ar tagad spēkā esošās regulas 45. pantu: Mankowski, P., Müller, M., un Schmidt, J., *Europäische Insolvenzverordnung 2015*, C. H. Beck, 2016, 51. punkts.

[47] *Virgos-Shmit* ziņojums, 236. punkts.

62. Lai veiktu savu uzdevumu, likvidators konvencijā bija *tiesīgs* iesniegt citās procedūrās prasījumus, kas jau ir iesniegti tajā procedūrā, kurā likvidators darbojas. Tas zināmā mērā darbojas kreditoru vietā, to vārdā un labā [48], un tam *ir pienākums* iesniegt prasījumus ar nosacījumu, ka tas ir lietderīgi šiem kreditoriem.

63. Lēmums par prasījuma iesniegšanu tomēr nenozīmē, ka mainītos tā turētājs: prasījums joprojām pieder katram atsevišķam kreditoram. Konvencija aizsargā kreditoru tiesības, atļaujot tiem gan iebilst likvidatora veiktajai iesniegšanai, gan atsaukt prasījumu, kas jau ir iesniegts citā procedūrā [49].

64. Saskaņā ar šo principu likvidatora īstenotai iesniegšanai ir tādas pašas sekas kā iesniegšanai, ko īsteno kreditors [50]. Tādējādi tiem ir vienādi nosacījumi un termiņi, kurus saskaņā ar konvenciju reglamentē *lex concursus*, neatkarīgi no tā, kas iesniedz prasījumus [51].

3. Sistēmiskais kritērijs

a) likvidatora pienākums, kreditora tiesību paplašinājums

1) likvidatora statuss Regulas Nr. 1346/2000 32. pantā

65. Pienākuma, kas saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 32. pantu ir jāpilda likvidatoram, pamatā ir norma, kas dod kreditoriem tiesības iesniegt savus prasījumus jebkurā maksātnespējas procedūrā.

66. Normas atrašanās vieta apstiprina to, ko esmu minējis saistībā ar tās rašanās vēsturi un mērķi: procedūrā ieceltā likvidatora, kas iesniedz prasījumus jebkurā citā procedūrā, statuss ir pašu kreditoru statusa turpinājums, un ir no tā atkarīgs [52].

67. Ja saistība starp likvidatoru un kreditoriem pamato to, ka uz tiem attiecas tas pats regulējums, iesniedzot prasījumus citā procedūrā, tad kreditoram piešķirtā prioritāte apliecina, ka šis regulējums izriet no kreditora situācijas. Tādējādi:

– *lex concursus*, kas ir piemērojams prasījumu iesniegšanai saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 4. un 28. pantu, attiecas gan uz kreditoriem, gan likvidatoriem.

– neattiecināt uz procedūras likvidatoru iesniegšanas termiņus, kas ir paredzēti *lex concursus*, kurš reglamentē citas procedūras, būtu iespējams, ja arī kreditoriem būtu šāds atbrīvojums. Regulas Nr. 1346/2000 IV nodaļā, kurā ir paredzēti materiālo tiesību noteikumi, kas atceļ *lex concursus* attiecībā uz kreditoriem, kuru pastāvīgā dzīvesvieta, domicils vai juridiskā adrese ir kādā dalībvalstī, kas nav procedūras sākšanas valsts, tomēr nav paredzēta šāda iespēja [53].

[48] *Virgos-Shmit* ziņojums, 238. punkts. Ideālā gadījumā *tikai* kreditors *vai* likvidators iesniedz prasījumu paralēlā procedūrā. Tomēr viena no grūtībām, kas ir saistīta ar šo normu, ir tāda, ka tā paver ceļu tam, ka vienu prasījumu iesniedz divas reizes tajā pašā procedūrā: likvidators un kreditors. Skat. šo secinājumu 95. punktu.

[49] Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punkta beigas, *Virgos-Shmit* ziņojums, 237. punkts. Kreditora tiesību un tā lēmuma par to īstenošanu neatkarība ir 32. panta 1. punkta izejas punkts.

[50] *Virgos-Shmit* ziņojums, 238. punkts.

[51] Konvencijas 4. panta 2. punkta h) apakšpunkts un *Virgos-Shmit* ziņojuma 238. un 267. pants.

[52] Šis likvidatora pakārtotais statuss ir īpašs; tas ir tieši saistīts ar maksātnespējas starptautisko raksturu. Turklāt Regulā Nr. 1346/2000 likvidators nepārstāv tikai parādnieka vai kreditoru intereses; tā uzdevums ir nodrošināt labāko risinājumu abām pusēm kādas iestādes (kas var būt tiesa) uzraudzībā.

[53] Skat. savukārt Regulas 2015/848 55. pantu.

2) likvidatora veiktas prasījumu iesniegšanas lietderīgums

68. Likvidatoram nav tikai *tiesības* iesniegt citās procedūrās prasījumus, kas ir iesniegti procedūrā, kurā tas ir iecelts, bet arī *pienākums* to darīt, ar nosacījumu, ka tas ir lietderīgi kreditoriem [54].

69. *Tiesības* iesniegt prasījumus piešķir likvidatoram tiesības celt prasību visās procedūrās neatkarīgi no tā, vai tas ir vai nav paredzēts tās valsts tiesiskajā regulējumā, kurā tiek sākta procedūra. Tādējādi tas var izpildīt savu juridisko pienākumu [55] un tiek nodrošināts Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punkta mērķis.

70. Tomēr likvidatora *pienākums* nav absolūts: ir nepieciešama lietderīguma [56] vai iespējamo priekšrocību, kas izriet no tādu prasījumu iesniegšanas sekundārajā procedūrā, kuri ir jau iesniegti procedūrā, kurā likvidators ir iecelts, pārbaude.

71. Šī pārbaude netiek veikta par katru atsevišķu prasījumu un tā piedzīšanas izredzēm [57]. Tā drīzāk ir vispārēja pārbaude par prasījumu kopumu [58], kas ir iesniegti procedūrā, kurā likvidators ir iecelts.

72. Īpaša pārbaude saskaņā ar tiesību aktiem, kas attiecas uz prasījumu, un attiecībā uz tā [prioritātes] rangu saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā tiek iesniegts prasījums, ir jāveic konkrētam kreditoram praktisku apsvērumu dēļ [59].

73. Pēdējais vārds attiecībā uz prasījuma iesniegšanu ir tā turētājam (proti, kreditoram), kam Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punkta beigās ir noteikta iespēja iebilst likvidatora veiktajai prasījumu iesniegšanai un atsaukt prasījumu, ja tas secina, ka šī iesniegšana tam nav vajadzīga [60].

74. Faktiski likvidatora intereses nav atšķirīgas vai pārākas salīdzinājumā ar kreditoru interesēm, kas pamatotu īpaša regulējuma attiecināšanu uz to, iesniedzot prasījumus citās procedūrās. Sistēmas noslēgvārsts, kas atgriež katram atsevišķam kreditoram iespēju lemt par to, vai iesniegt vai neiesniegt savu prasījumu, apliecina likvidatora un kreditora interešu konverģenci.

[54] Doktrīnā ir ierasts atsaukties uz likvidatoram piešķirtām *tiesībām* vai iespēju: skat., piemēram, Geroldinger, A., *Verfahrenskoordination im Europäischen Insolvenzrecht*, Manzsche Veerlags- und Universitätsbuchhandlung, 2010, 317. lpp.; attiecībā uz Regulu 2015/848, Maesch, S. C. un Knof, B., minēts iepriekš, 12. punkts. *Virgos-Shmit* ziņojumā, 236. punktā, ir izmantots termins *tiesības*. Faktiski Regula Nr. 1346/2000 nosaka likvidatora *pienākumu* paziņot citās maksātnespējas procedūrās prasījumus, kas jau ir iesniegti procedūrā, kurā tas ir iecelts. Tomēr ir iespējams, ka valstu tiesību sistēmās tiek prasīts īpašs pilnvarojums likvidatoram. Regulā Nr. 1346/2000 šis pilnvarojums ir piešķirts netieši 32. panta 2. punktā, šajā ziņā aizstājot *lex concursus*.

[55] No saistošā rakstura kāds autors secina, ka neizpildes gadījumā likvidatoram rodas atbildība: Raimon, M., *Le règlement communautaire 1346/2000 du 29 mai 2000 relatif aux procédures d'insolvabilité*, LGDJ, 2007, 716. punkts.

[56] *Virgos-Shmit* ziņojumā, 239. punktā, kā lietderīguma piemērs ir minēts pieņēmums, ka likvidators konstatētu, ka aktīvi, kas ir sadalāmi citās procedūrās, ir tik būtiski, ka pat likvidatora paša procedūras parastie kreditori var iegūt "dividendi" kopā ar parastajiem kreditoriem, kas ir iesnieguši savus prasījumus šajās citās procedūrās.

[57] Iesniegšana ir jāveic tādā veidā, lai tās procedūras, kurā tiek iesniegts prasījums, likvidators varētu nošķirt katru prasījumu un tā turētāju.

[58] Tas var attiekties uz visiem prasījumiem vai tiem prasījumiem, kas atbilst noteiktai kreditoru grupai: *Virgos-Shmit* ziņojums, 239. punkts.

[59] *Virgos-Shmit* ziņojums, 239. punkts. Par tiesību aktiem, kas piemērojami prasījumu hierarhijai, skat. Regulas Nr. 1346/2000 4. panta 2. punkta i) apakšpunktu.

[60] No otras puses, ja likvidators neiesniedz prasījumu, kreditoram saglabājas iespēja to izdarīt.

75. Iemesli, kādēļ likvidatora veikts novērtējums nav tas pats, kas kreditora veikts novērtējums, nav dogmatiski, bet drīzāk praktiski[61]. Kreditors, kas ir iesniedzis savu prasījumu procedūrā, principā ir ieinteresēts to atgūt no parādnieka aktīviem tur, kur tie atrodas[62]. Pamatojoties uz to, ir leģitīmi ierobežot likvidatora uzdevumu ar priekšrocību un trūkumu izvērtēšanu prasījumu kopumam, kas ir iesniegti procedūrā, kurā tas ir iecelts.

b) likvidatora pienākums katrā procedūrā?

76. Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punkts ir ietverts tās III nodaļā, kas attiecas uz *sekundārajām* maksātnespējas procedūrām. Tomēr šajā normā paredzētais pienākums attiecas burtiski uz visiem likvidatoriem – gan galvenās, gan sekundārās procedūras. Gan vieniem, gan otriem ir "[jā]iesniedz citās procedūrās t[ie] prasījum[i], kas jau ir iesniegti procedūrā, kurā viņi ir iecelti"[63].

77. Nav jāuzskata, ka atbilstoši panta sistēmiskajai atrašanās vietai *galvenās* procedūras likvidatoram, iesniedzot prasījumus, kas jau ir iesniegti galvenajā procedūrā, būtu īpašs statuss salīdzinājumā ar citu izskatāmo procedūru likvidatoriem.

78. Sekundāro procedūru pakārtotais raksturs attiecībā pret procedūru, kura tiek sākta parādnieka galveno interešu centrā, noteikti rada galvenās procedūras likvidatoram īpašu statusu attiecībā pret citām[64]. Tomēr Regula Nr. 1346/2000 nepiešķir tam prioritāti prasījumu iesniegšanas jomā, kas varētu konkrētāk izpausties kā katras procedūras *lex concursus* paredzēto termiņu nepiemērošana.

c) saistība ar Regulas Nr. 1346/2000 IV nodaļu

79. Regulas Nr. 1346/2000 IV nodaļā "Informācijas sniegšana kreditoriem un to prasījumu iesniegšana" ir noteiktas normas, kas atceļ *lex concursus*, kas, tāpat kā 32. panta 2. punkts, atvieglo prasījumu iesniegšanu.

80. Šīs tieši piemērojamās normas sniedz priekšrocības kreditoriem, kuru pastāvīgā dzīvesvieta, domicils vai juridiskā adrese ir kādā dalībvalstī, kas nav maksātnespējas procedūras sākšanas valsts. Uzskatu, ka tās varētu piemērot *mutatis mutandis* ārvalstu procedūras likvidatoram.

81. Profesionālajām zināšanām, kuru esamību likvidatoram var leģitīmi pieņemt, nav jāietver *pārrobežu* maksātnespēja, to rezultātā nevarētu tikt arī noteiktas stingrākas prasības darbībām, ko varētu īstenot kreditori paši, jo likvidators, tās uzņemoties, sniedz tiem pakalpojumu, iestājoties to vietā[65].

[61] Katra subjekta veiktā novērtējuma mērķis nemainās; tas maina savu intensitāti.

[62] Tā tas notiek, konkrētāk, ja iesniegšana notiek procedūrā, kas ir sākta parādnieka galveno interešu centra valstī, kurā aktīvi ir universāli. Vēlāka procedūras sākšana citā valstī (tātad sekundārā procedūra) nozīmētu parādnieka aktīvu realizēšanu to atrašanās teritorijā. Katram kreditoram, kas ir iesniedzis savu prasījumu galveno interešu procedūrā, principā (ja vien tas pats nepauž pretēju viedokli) būtu saprātīgi uzskatīt, ka šis prasījums tiks ņemts vērā arī sekundārajā(s) procedūrā(s).

[63] Praksē visiespējamākā situācija būtu tāda, ka galvenās procedūras likvidators iesniegtu tos sekundārajās procedūrās: Virgós Soriano, M., un Garcimartín Alférez, F. J., minēts iepriekš, 425. punkts.

[64] Šo secinājumu 42. punkts.

[65] Šo secinājumu 61. punkts.

82. Neviena no minētajām Regulas Nr. 1346/2000 normām neattiecas konkrēti uz termiņu regulējumu[66]. Šim noklusējumam ir divkārša nozīme: a) tas apgrūtina apgalvojumu, ka uz likvidatoru neattiecas vispārējs risinājums, proti, katras procedūras *lex concursus*; un b) ja tā nebūtu, interpretācijas ceļā būtu jāizlemj, kāds risinājums ir piemērojams vispārējā vietā[67].

83. Katras procedūras *lex concursus* termiņu neattiecināšana uz likvidatoru faktiski nozīmētu atšķirīgu, neparedzētu un neregulētu attieksmi pret likvidatoru (un attiecīgi arī pret kreditoriem, kuru prasījumus tas iesniedz)[68] salīdzinājumā ar vietējiem kreditoriem, uz kuriem attiecas šie termiņi un novēlotas prasījumu iesniegšanas sekas[69].

4. Kopsavilkums

84. Īsumā, uzskatu, ka prasījumu iesniegšanu, ko veic (galvenās maksātnespējas procedūras) likvidators sekundārajā procedūrā, reglamentē termiņi, kas ir noteikti procedūras sākšanas valsts tiesību aktos.

85. Šis risinājums ir piemērojams arī pragmatisku iemeslu dēļ. Ja uz likvidatoru neatteiktos šie termiņi sekundārajā procedūrā, tās pārvaldība, norise un īstenošana saskartos ar nopietnām grūtībām.

D. Iesniegtie prasījumi (kas nav "pārbaudīti un atzīti")

86. Pilnīguma labad īsumā analizēšu interpretāciju, ko *NK* piedāvā Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punktam. Viņaprāt, sekundārajā maksātnespējas procedūrā varētu iesniegt tikai tos prasījumus, kas ir jau iesniegti galvenajā procedūrā, pēc tam, kad tie šajā procedūrā ir *pārbaudīti un atzīti*.

87. Domāju, ka *NK* viedoklis nerod atbalstu ne šī panta tekstā, ne tā rašanās vēsturē, ne mērķī, un tas neizriet arī no sistēmiskās interpretācijas. Tā pieņemšana turklāt apdraudētu katras maksātnespējas procedūras efektīvu pārvaldību.

88. Atkārtošu, ka šis viedoklis ir noraidāms, jo:

– nevienā no tiesību akta valodu versijām nav lasāms, ka prasījumi procedūrā ir ne tikai *jāiesniedz*, bet tie ir arī *jāpārbauda* un *jāatzīst* kā priekšnosacījums to vēlākai iesniegšanai citās procedūrās.

– ne konvencija, ne tai pievienotais ziņojums neierobežo likvidatora veikto prasījumu iesniegšanu ar prasījumiem, kas ir pārbaudīti un pieņemti procedūrā, kurā tas ir iecelts.

– šis ierobežojums neatbilst Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punkta mērķim: tas rada izmaksas un kavē prasījumu iesniegšanu, nesniedzot nekādas priekšrocības. Tā kā prasījumu

[66] Skat. šajā ziņā Regulas 2015/848 55. panta 6. punktu. Atšķirīga ir situācija, kurā *lex concursus* nosaka ārvalstu procedūras likvidatoram vai ārvalstu kreditoriem kādu īpašu normu, ņemot vērā tieši šo iezīmi. Manuprāt, šī atšķirīgā attieksme, kuras mērķis patiesībā ir atjaunot materiālo vienlīdzību starp visiem kreditoriem, nav pretrunā Regulai Nr. 1346/2000.

[67] Ar papildu problēmu, ka risinājumam ir jābūt vienotam.

[68] Uz katra kreditora īstenotu atsevišķu prasījuma iesniegšanu arī attiektos dalībvalsts, kurā notiek procedūra, kurā tiek iesniegti prasījumi, *lex concursus*.

[69] Galu galā, tā kā prasījumu iesniegšana ir saistīta ar dalību realizēto aktīvu sadalē, tiek skarts līdzvērtības noteikums.

pieņemšana un atzīšana katrā procedūrā ir atkarīga no *lex concursus*, šo etapu pārvarēšana kādā no tām negarantē, ka tas izdosies pārējās procedūrās [70].

– nav uzskatāms, ka termins "iesniegti" minētajā 32. panta 2. punktā ietvertu "pārbaudītos un atzītos". Regulas Nr. 1346/2000 citās normās šie termini ir nošķirti [71], atspoguļojot maksātnespējas procedūrai raksturīgās daļas vai etapus.

– tas atbalsta sistēmisko saistību starp Regulas Nr. 1346/2000 32. pantu un IV nodaļu, kurā paredzētas tikai šo prasījumu iesniegšanas formalitātes. Konsekvencei termina "iesniegti" nozīmei ir jābūt vienādai abās vietās.

– jebkura kreditora tiesības iesniegt prasījumu vairākās procedūrās nav atkarīgas no tā pārbaudes un iepriekšējas atzīšanas kādā no tām. Tā kā likvidators darbojas kreditora vārdā un labā, ir atbilstoši, ka uz tā pienākumu neattiecas arī šo soļu izpilde.

E. Papildu apsvērumi (piemērojamajās tiesībās paredzētie īsie termiņi)

89. Esmu jau skaidrojis, ka, manuprāt, nepastāv argumenti, lai interpretētu Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punktu tādējādi, ka likvidatora pienākums ir ierobežots ar jau pārbaudītajiem un atzītajiem prasījumiem procedūrā, kurā tas ir iecelts.

90. Nesaskatu arī pārliecinošus argumentus, lai uzskatītu, ka šī vai cita iemesla dēļ uz likvidatoru neattiecina iesniegšanas termiņu regulējumu, ko piemēro vietējiem kreditoriem un tiem kreditoriem, kuri ir iesnieguši savus prasījumus vienā procedūrā un izvēlas iesniegt tos citās procedūrās individuāli.

91. *NK* apgalvo [72], ka *ZFPPIPP* paredzētie termiņi ir ļoti īsi un tādējādi nav saderīgi ar Austrijas maksātnespējas procedūru modeli. Tādēļ būtu neiespējami praksē īstenot Regulas Nr. 1346/2000 32. panta 2. punkta pienākumu.

92. Tā kā – manā ieskatā – *NK* apgalvo, ka ir pieļauta jau norādītā sākotnējā kļūda (saistībā ar to prasījumu iezīmēm, kas ir iesniedzami citās procedūrās), viņa arguments saistībā ar šo kļūdu nevar tikt pieņemts.

93. Savukārt ir pareizi uzsvērt, ka termiņi, kas ir noteikti prasījumu iesniegšanai jebkurā dalībvalstī, nedrīkst atņemt lietderīgumu Savienības tiesību normai. Problēma, uz kuru norāda *NK*, šajā ziņā varētu būt reāla.

94. Īsie termiņi, kas ir paredzēti prasījumu iesniegšanai dažādās valstīs [73], kā arī atšķirības starp tiem, arī attiecībā uz novēlotas iesniegšanas sekām [74], varētu apgrūtināt Regulas Nr. 1346/2000 32. panta piemērošanu.

[70] Šo secinājumu 49. punkta beigas.

[71] Skat. 4. panta 2. punkta h) apakšpunktu vai 31. pantu.

[72] Viņa rakstveida apsvērumu 19. punkts.

[73] Lielākā daļa valstu ir tos noteikušas *teorētiski*: tie svārstās no 30 dienām līdz 3 mēnešiem. Citās valstīs tiesa konkrēti nosaka ilgumu, lai gan parasti tai ir jāievēro minimālais termiņš. Lielākas atšķirības vērojamas attiecībā uz novēlotu iesniegšanu. Skat. McCormack, G., Keay, A., un Brown, S., *European Insolvency Law. Reform and Harmonization*, Edward Elgar 2017, 193.–196. lpp. (5.2. tabula).

[74] Turpat.

95. Šī panta 2. punkta piemērošana varētu veicināt tā paša prasījuma atkārtotu iesniegšanu: kreditors, kas neuzticas likvidatoram, ka tas varētu uzskatīt par lietderīgu iesniegt prasījumus ārvalstu procedūrā, varētu justies spiests iesniegt to pats, lai nodrošinātu iesniegšanu termiņā [75].

96. Tomēr Eiropas [Savienības] likumdevējs pieņem dalībvalstu tiesību sistēmu atšķirības, jo paredz *lex concursus* piemērošanu prasījumu iesniegšanai.

97. Reformā, kas noslēdzās ar Regulu 2015/848, tika ņemtas vērā kreditoru, it īpaši mazo kreditoru un mazo un vidējo uzņēmumu kreditoru, grūtības iesniegt to prasījumus procedūrās, kas ir sāktas ārvalstīs.

98. Regula 2015/848 risināja šos sarežģījumus, nosakot vienotu normu, kas, no vienas puses, nepārprotami apstiprina *lex concursus* piemērošanu termiņiem, un, no otras puses, groza to, nosakot minimālo termiņu (un tā *dies a quo*) ārvalstu kreditora prasījuma iesniegšanai [76].

99. Šī perioda ilgums (trīsdesmit dienas) [77] liecina, ka Eiropas likumdevējs ir pieņēmis risinājumu, kas jau ir pieņemts lielākajā daļā dalībvalstu.

100. Tā kā ir maz ticams, ka dalībvalstis pašas atrisinātu dažādo iesniegšanas termiņu pielāgošanas problēmas, Regulas Nr. 1346/2000 32. panta (kā arī Regulas 2015/848 45. panta) īstenošanai tiek prasīta sadarbība starp likvidatoriem, lai novērstu viena prasījuma vairākkārtēju iesniegšanu tajā pašā maksātnespējas procedūrā [78].

V. Secinājumi

101. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, iesaku Tiesai atbildēt *Višje sodišče v Ljubljani* (Ļubļanas apelācijas tiesa, Slovēnija) šādi:

Regulas (EK) Nr. 1346/2000 (2000. gada 29. maijs) par maksātnespējas procedūrām 32. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja galvenās maksātnespējas procedūras likvidators iesniedz prasījumus sekundārajā procedūrā, šo prasījumu iesniegšanas termiņus, kā arī to neievērošanas sekas nosaka valsts, kurā ir sākta sekundārā procedūra, tiesību akti.

[75] Reinhart, S., "Art. 32", no: Stürner, R., Eidenmüller, H., un Schoppmeyer, H., *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, C. H. Beck, 2016, 17. punkts.

[76] Regulas 2015/848 55. panta 6. punkts stiprina arī mehānismus, lai ārvalstu kreditoram tiktu paziņots par procedūras sākšanu citā valstī, ar normām par procedūru reģistra publiskumu, reģistru savstarpēju savienojamību un piekļuvi tiem. Tiek ieviesti uzlabojumi arī nodaļā, kas attiecas uz prasījumu iesniegšanu.

[77] Pretstatā 45 dienām, ko atbalstīja Komisija savā priekšlikumā (*supra*, šo secinājumu 18. zemsvītras piezīme) un pieņēma Eiropas Parlaments (Eiropas Parlamenta nostāja, kas pieņemta pirmajā lasījumā 2014. gada 5. februārī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. …/2014, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām, P7_TC1-COD(2012)0360 (OV 2017, C 93, 366. lpp.), 41. panta 4. punkts).

[78] Wessels, B., minēts iepriekš, 10867. pants. Regulas 2015/848 41. pants skaidrāk nekā Regula Nr. 1346/2000 nosaka likvidatoru pienākumu sadarboties jebkādā veidā, tostarp, apstiprinot protokolus.